

I. KOMEDIA

Komedia (łac. *comoedia*, z gr. κωμῳδία *komodia*, od wyrazów κῶμος *komos* – pochod i ᾠδή *ode* – pieśń) – jeden z dwóch, obok tragedii, gatunków dramatu, obejmujący utwory, których podstawową właściwością jest komizm.

Powstała w starożytnej Grecji z improwizowanych mimów ludowych oraz pochodów, połączonych ze śpiewami satyrycznymi (*komos*), należących do obrzędów dionizyjskich;

W starożytnej Grecji komedia nie stanowiła samodzielnego gatunku dramatycznego.

Po tragediach przedstawiano tzw. dramat satyrowy, będący formą zalążkową rozwijającej się później komedii. Jej powstanie wiąże się z obchodzonymi w porze jesiennej świętami winobrania, zwanymi Małymi Dionizjami, które przypominały ludowe widowisko wypełnione śmiechem i wrzawą. Śpiewano wówczas lekkie, żartobliwe pieśni, zwane *komos*, które dały początek komedii. Na początku komedia była uważana za gorszą literaturę.

Komedia:

1. gatunek dramatu lub filmu, obejmujący utwory o wesołym nastroju, lekkiej i pogodnej tematyce, charakteryzujące się humorem, wesołością i pomyślnym zakończeniem;
2. utwór reprezentujący gatunek komediowy;
3. nieszczerze zachowanie, udawanie w celu wprowadzenia kogoś w błąd; hipokryzja, obłuda, fałsz, intryga;
4. potocznie: śmieszna sytuacja, coś niepoważnego; cyrk, kabaret, heca, szopka

I. BIOGRAFIA PISARZA

II. Aleksander Fredro (1793-1876)

Komediopisarz, poeta, satyryk, pamiętnikarz.

Urodził się 20 czerwca 1793 w Surochowie pod Przemyślem w zubożałej rodzinie ziemiańskiej, która dzięki gospodarności ojca wzbogaciła się i w roku 1822 uzyskała austriacki tytuł hrabiowski. Nie ukończył żadnych szkół, zdążył jedynie odebrać wykształcenie domowe, gdyż w roku 1809, w wieku 16 lat zaciągnął się na ochotnika do armii Księstwa Warszawskiego. Uczestniczył w wyprawie Napoleona Bonapartego na Moskwę; dostał się do niewoli rosyjskiej, skąd zbiegł. Następnie wziął udział w kampanii 1813-1814 jako oficer ordynansowy w sztabie Napoleona (swoje przygody wojenne opowiedział ze swadą i autoironią w pisanym w latach 1844-46 pamiętniku *Trzy po trzy*). Karierę wojskową zakończył w 1815 roku w randze kapitana, odznaczony za bohaterską postawę krzyżem Virtuti Militari oraz orderem Legii Honorowej. Po rezygnacji ze służby wojskowej wrócił do majątku Benkowa Wisznia pod Lwowem. W roku 1828, po dziesięciu latach starań o rozwód, poślubił ukochaną Zofię z Jabłonowskich, primo voto Skarbkową. Był aktywny w życiu obywatelskim (m.in. delegat na Sejm Stanowy). W powstaniu listopadowym nie wziął udziału, za to aktywność w okresie Wiosny Ludów (1848) ściągnęła na niego oskarżenie o zdradę stanu (śledztwo umorzono). Lata 1850–55 spędził wraz z żoną i córką u syna, Jana Aleksandra w Paryżu. Po powrocie do kraju oddalał się coraz bardziej od życia zbiorowego, popadając w pogłębiającą się z wiekiem mizantropię i niechęć do zmian zachodzących w społeczeństwie, jej wyrazem jest zbiór aforyzmów *Zapiski starucha* (wyd. 1880). Zmarł 15 lipca 1876. Został pochowany w kościele w Rudkach koło Lwowa.

Encyklopedia Teatru Polskiego

Najważniejsze jego utwory to m.in. ***Pan Geldhab, Mąż i żona, Cudzoziemczyzna, Śluby panieńskie, Pan Jowialski, Damy i huzary, Wielki człowiek do małych interesów, Rewolwer***. Do jednych z najczęściej grywanych i lubianych należy ***Zemsta***. Aleksander Fredro pisywał również bajki dla dzieci.

III. FREDRO NA TLE EPOKI

Aleksander Fredro to symbol polskiego komediopisarstwa i symbol Polski szlacheckiej – dziewiętnastowiecznej ojczyzny z typowymi tradycjami, dworakami. Trzeba jednak pamiętać, że żył i tworzył w epoce romantyzmu, w której dla Polaków najważniejsza była walka o wolność.

Autor *Zemsty* bardzo cierpiał z powodu krytyki, zarzutów o brak patriotyzmu i **kosmopolityzm**. Nie mógł pogodzić się z krytyką - m.in. Seweryn Goszczyński zarzucał mu, że jego komedie są „nienarodowe”, że w dobie niewoli kraju Fredro pozwala sobie na komedie, a powinien opiewać „treść” życia narodu i jego cierpienie. Fredro utrwał polskość inaczej, nie przez apoteozę buntu i spisku, nie przez walkę zbrojną, lecz przez śmiech. Nie można powiedzieć, że nie był patriotą – brał udział w kampanii napoleońskiej pod wodzą księcia Poniatowskiego, od Paryża po Moskwę przemierzył Europę. W 1812 r. miał 19 lat i walczył o wolność ojczyzny z bronią w ręku, sześć miesięcy spędził w rosyjskiej niewoli.